

18. Intelligent Logistik

Medvind för pråmar i Stockholm

En pråmfeeder mellan Norvik och Mälardalarna? Pråmar som kör bort massor från Stockholms tunnelbanebygge? Pråmtrafik kan vara en lösning på trängsel- och utsläppsproblem i Stockholm och Mälardalen. Det anser åtminstone Sveriges enda specialiserade pråmaktör – Avatar Logistics.

Och Stockholm stads nya godsstrategi öppnar för en ökad trafik på vattnet – en inventering av kajlägen för pråmar är på gång.

– Vi ser Stockholms vattenvägar som en outnyttjad resurs, vi jobbar ganska mycket med den här frågan just nu, sa Amanda Baumgarten, godsstrateg på Stockholm stads trafikkontor, på Avatar Logistics frukostseminarium om pråmtrafik i slutet av mars.

I Stockholm stads nya godstrafikplan, som antog av kommunfullmäktige i höstas, finns vattenvägarna med, och ett första steg har redan tagits – Stockholms stads kajlägen ska inventeras – men även Mälaren och Saltsjöns – i samarbete med andra aktörer.

– Vi försöker identifiera de barriärer som staden sitter på, vad kan vi göra för att fler ska kunna använda vattenvägen – kartlägga omlastningspunkter, broar, djup, kajer och bärighet, ägare och såklart hur anslutningen till vägnätet ser ut, säger Amanda Baumgarten.

Sprängmassor bort med pråm

Konsultföretaget Ecoloop utreder på uppdrag av FuT, Förvaltningen för utbyggd Tunnelbana och Stockholm stad, om pråmtransporter skulle vara en lösning för att frakta bort de sprängmassor som uppstår vid bygget av Stockholms nya tunnelbanelinje till Nacka. Tunnelmynningen – varifrån 4 200 ton berg behöver fraktas bort varje vecka under 2,5 års tid, kommer att ligga på Blasieholmen i Stockholm – bokstavligen mitt i smeten – men med kajyta.

– Enligt våra beräkningar skulle båttransport innebära 400 lastbilar mindre i veckan på Stockholms gator – 54 000 mindre lastbilar totalt under byggtiden, sa Sandra Frost, utredare på Ecoloop.

Även om man identifierat en del risker, har man ännu inte funnit några direkta hinder för valet av sjötransport.

– Vad som krävs är en förändring av mind-set. Vi har fått göra mycket myndighetsjobb och jag tjata om och igen för att får folk att förstå fördelarna med pråmtrafik, men förhoppningsvis lossnar det snart, säger Johan Lantz, vd Avatar Logistics.

Under våren fattar FuT beslut om hur tunnelbanans massor ska transporteras och Avatar Logistics hoppas knipa kontraktet för

tunnelbanan. Man har även andra projekt på gång, bland annat ett samarbete med Preem – som även dem vill förändra sin logistik – om att frakta diesel och bensen från Lysekil till Göteborg upp till Karlstad. En pråmfeeder mellan Stockholm Norvik och andra hamnar och kajlägen i Mälardalsområdet är också ett projekt som Stockholms hamnar, Mälardalarna och Avatar drar igång nu i form av en förstudie.

– Den skulle kunna gå till Västerås, Köping eller varför inte Bålsta där det ligger många logistikföretag, säger Johan Lantz.

AV KLARA ERIKSSON

Johan Lantz, vd för Avatar, vid Jehander 1, som pråmrederiet fick förvärva förra året – ett insteg på marknaden för sjötransporter i Mälaren.

OM AVATAR

Avatar grundades 2015 och ägs av svenska rederiet Erik Thun och holländska pråmrederiet VT. Avatar arbetar för att pråmtrafiken – även i Sverige – ska erkännas som ett femte, landbaserat trafikslag, och styrs av ungefär detsamma regelverk som det för lastbilar. Effekten för miljön med pråmtrafik skulle bli stor i och med att en pråm ersätter ungefär 100 lastbilar och en pråmtransport konsumerar 60–80 procent mindre bränsle. Källa: Avatar.

Sandra Frost, Ecoloop, och Amanda Baumgarten, Stockholm stad, medverkade på Avatars frukostseminarium om pråmtrafik.

Godsstråken Borås-Landvetter och Nynäsham-Västerhaninge utreds som nya pilotsträckor för elvägar.

Fem nya elvägar utreds

Trafikverkets program Elvägar vill genomföra minst en pilot där elvägssystemet testas storskaligt. Teststräckan ska vara cirka 20–30 kilometer. Fem sträckor i olika svenska län är med i urvalsprocessen som ska vara klar i juni – däribland en förbindelse till Norvik.

Under vintern 2018 har intressenter bjudits in för att ge förslag på vägsträckor som skulle kunna vara lämpliga som pilotsträckor för nya elvägar. Program Elvägar fick in fjorton förslag på möjliga sträckningar. Nu har fem av dessa valts ut för att en noggrannare granskning.

– Det känns jättebra att se ett så stort intresse för något så angeläget som att minska koldioxidutsläppen för godstrafiken. Samtidigt vill jag understryka att det endast handlar om att hitta lämpliga pilotsträckor, inte vilken eller vilka tekniker för elvägar som kan komma att testas, kommenterar programchef Jan Pettersson.

Följande sträckor är aktuella för den fortsatta processen:

- Örebro, sträckan Hallsberg–Örebro
- Stockholm, sträckan Nynäshamn–Västerhaninge
- Blekinge, sträckan Sölvesborg–Pukavik–Karlshamn
- Västra Götaland, sträckan Borås–Landvetter
- Gävleborg, sträckan Gävle–Storvik

En till tre sträckor prioriteras för att gå vidare i planlägningsprocessen för elväg. Trafikverket räknar med att det är klart vilka dessa sträckor blir under juni 2019.

– De som inte går vidare i respektive steg kanske inte är lämpliga som piloter i nuläget men kan vara mycket lämpliga att gå vidare med i nästa nationella plan, det vill säga vid en långsiktig uttullning, menar projektansvarig Kenneth Natanaelsson.

Jehander 1, som pråmrederiet Avatar fick förvärva förra året – ett insteg på marknaden för sjötransporter i Mälaren.